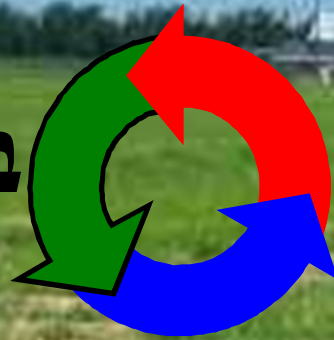

הצמח הקרקע המים

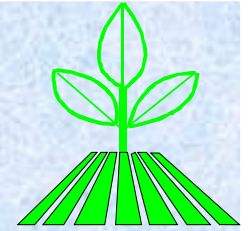
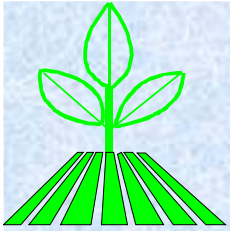
והקשרים ביניהם

שלמה קרמר
מדריך שירות שדה
מחוז נגב, שה"מ

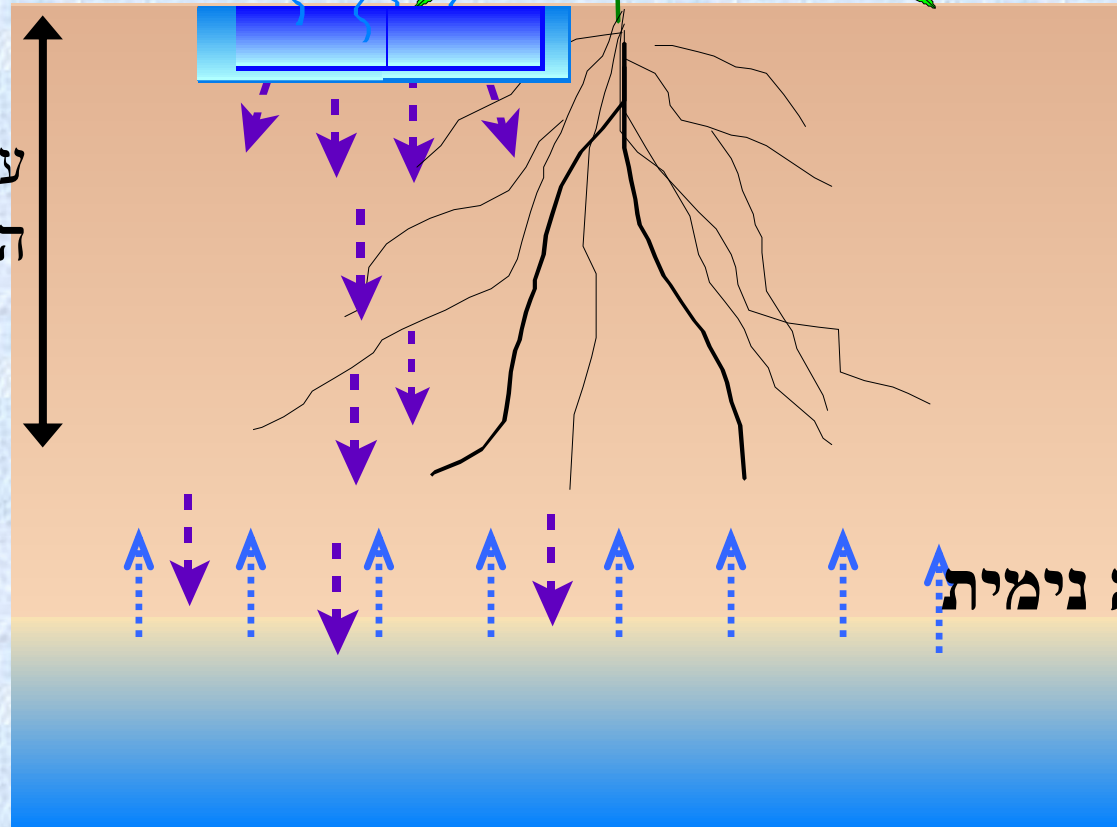
בקר באגר שה"מ:
<http://www.shaham.moag.gov.il>

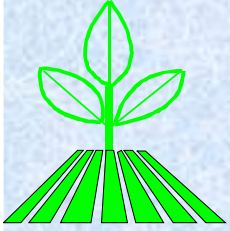

דיות

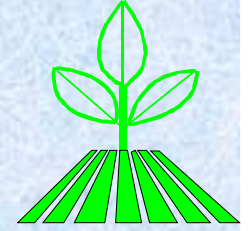
עומק בית
השורשים

עליה נימית

השוואה בין שני חתכי קרקע מאזורים אקלימיים שונים

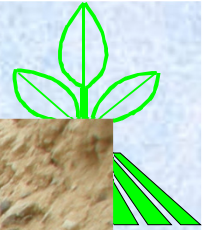
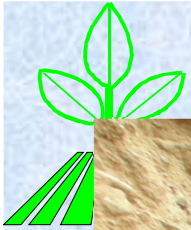
אזור דל בגשם

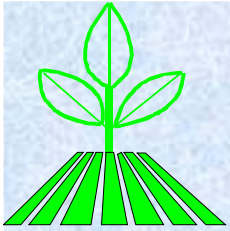

אזור עשיר בגשמים

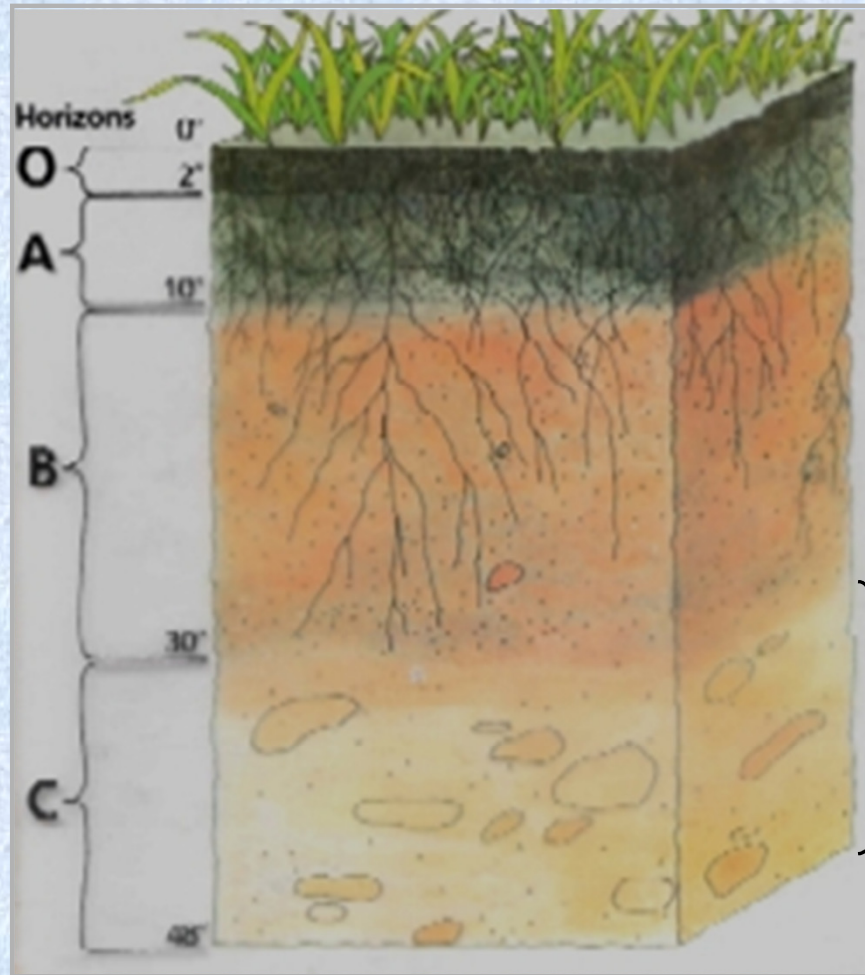
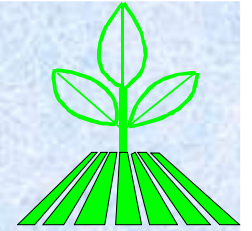

חתך בקרקע חמדה – אקלים מדברי יבש

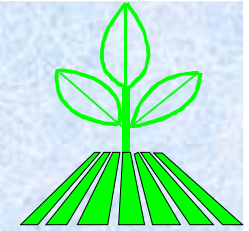
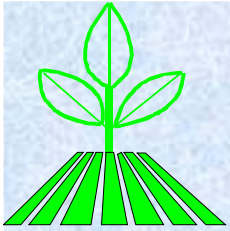
תאור התפתחות קרקע קלאסית

אופק אורגני - פעילות
צמחית וביולוגית

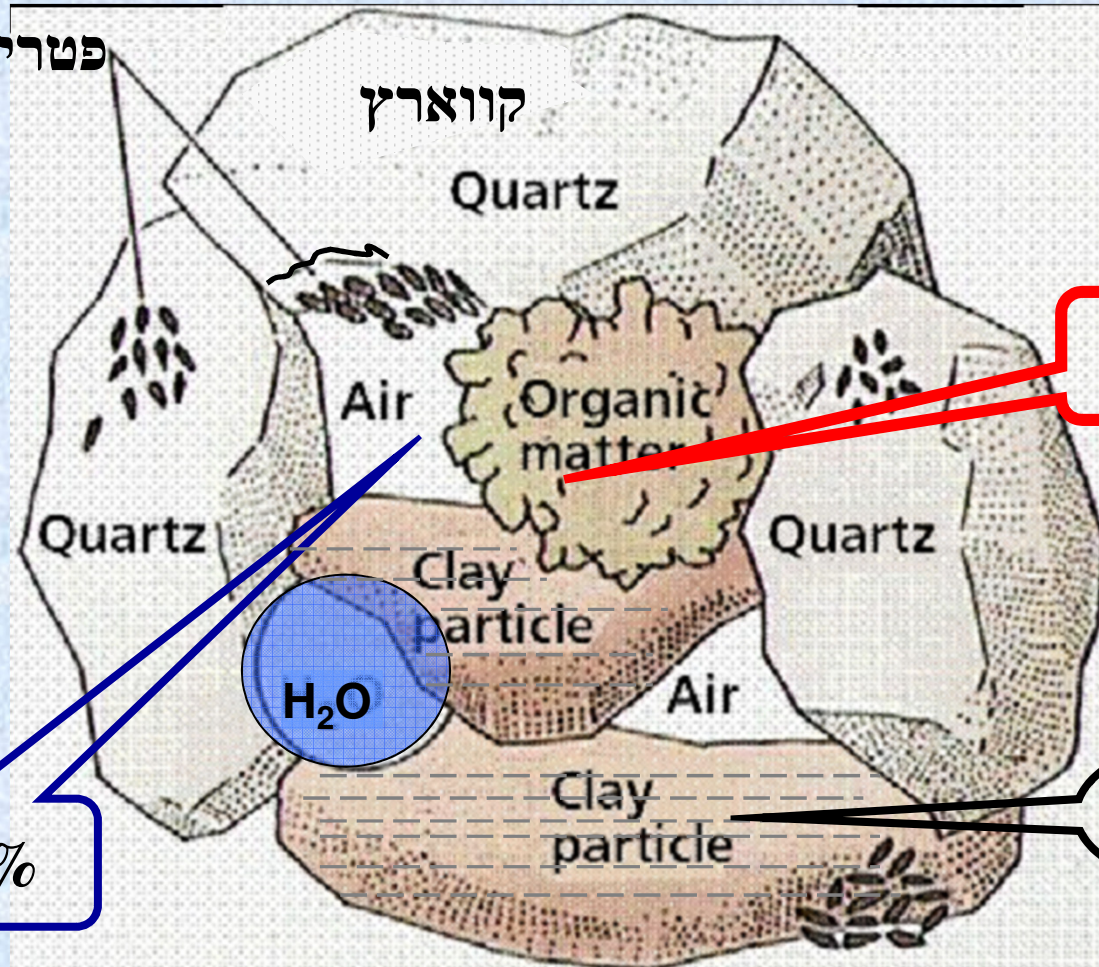
שכבת התפתחות
הקרקע

שכבת מעבר מסלע
האם לאבנים ואדמה

הקרקע אינה רק אדמה...

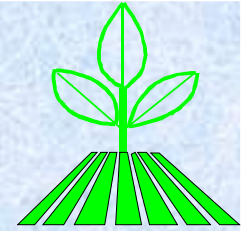
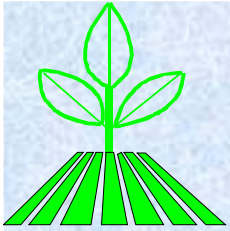
פטריות וחיידקים

0.2-2.0%

15-40%

צבר חרסית

הגדרת מרקם הקרקע על פי גודל החלקיקים

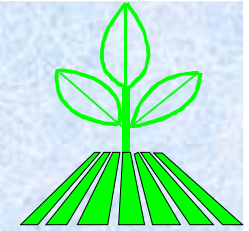
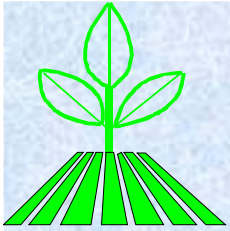

חלקיקים הנראים
בעזרת מיקרוסקופ
אלקטרוני

חלקיקים הנראים
בעזרת זכוכית
מגדלת ומיקרוסקופ

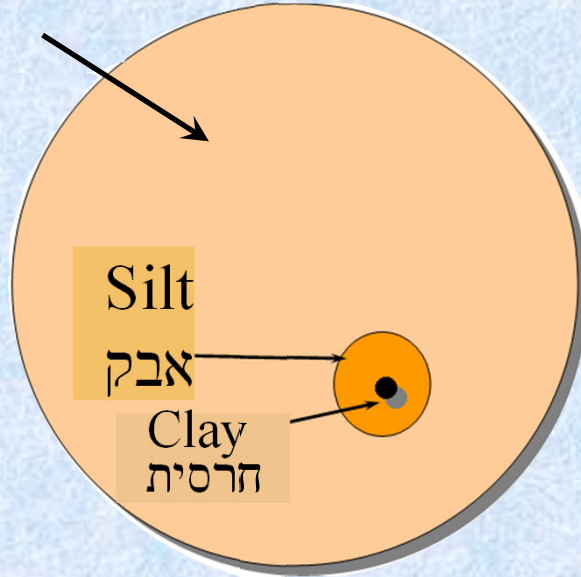
חלקיקים הנראים בעין ערומה

גודל יחסי של מקטע חרסית, אבק וחול

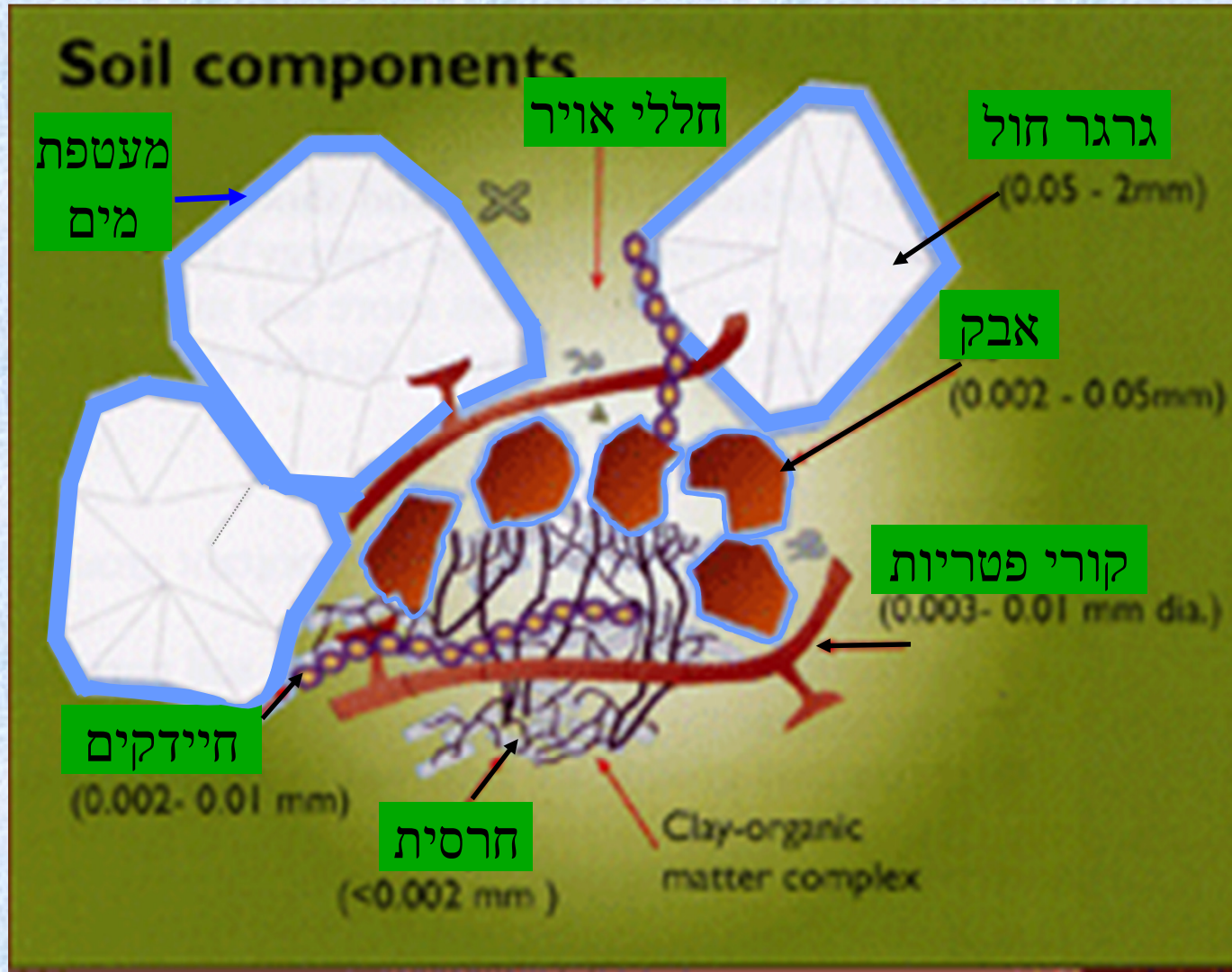
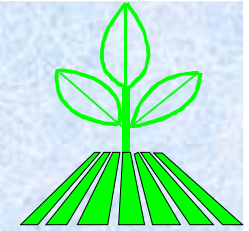
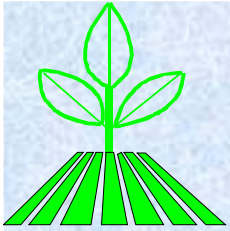
Fine Sand חול עדין

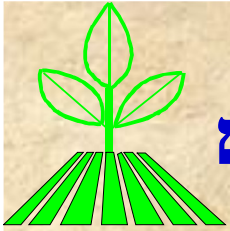

Particle	Size (mm)	Size (μm)	Means of Observation
Sand	2.00 - 0.05	2000 - 50	Naked eye
Silt	0.05 - 0.002	50 - 2	Microscope
Clay	<0.002	<2 μm	Electron microscope

שטח פנים סגולי

חרסית Clay	200 - 600 m^2 / g
אבק Silt	100 m^2 / g
חול Sand	5 - 10 m^2 / g

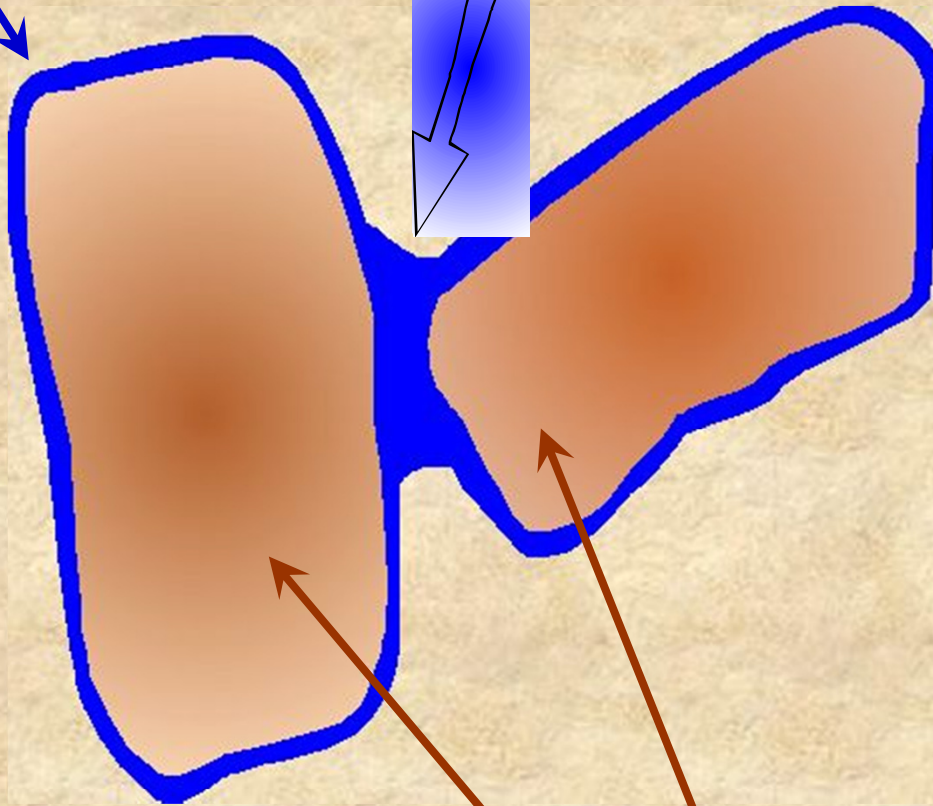
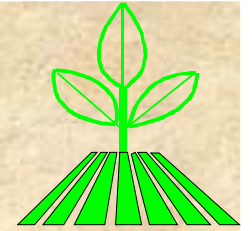

מים ספוחים

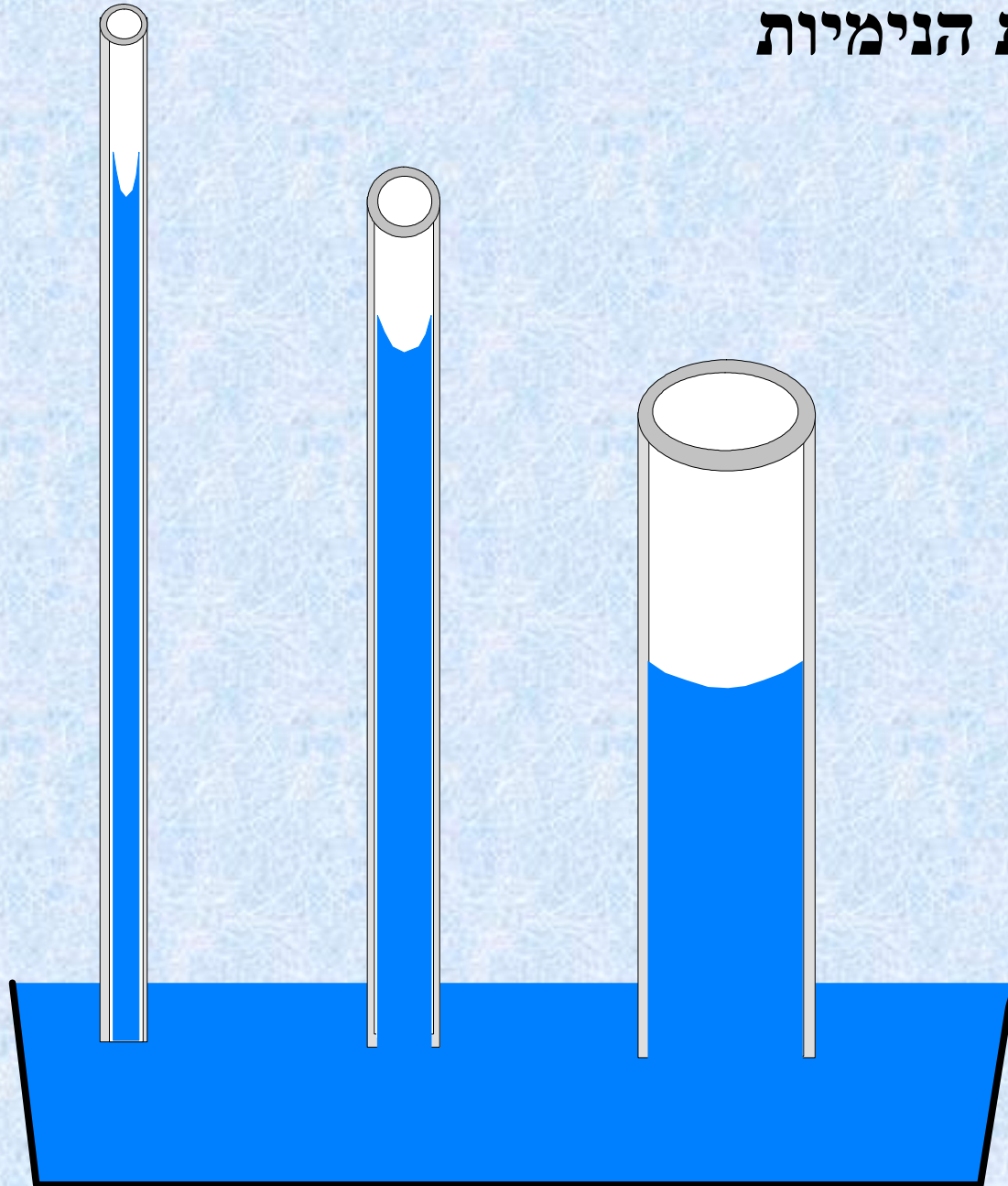
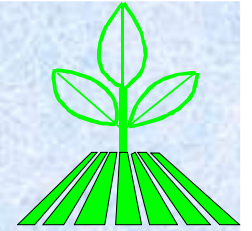
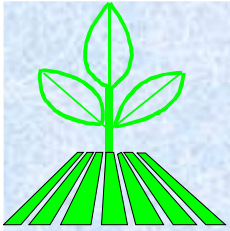

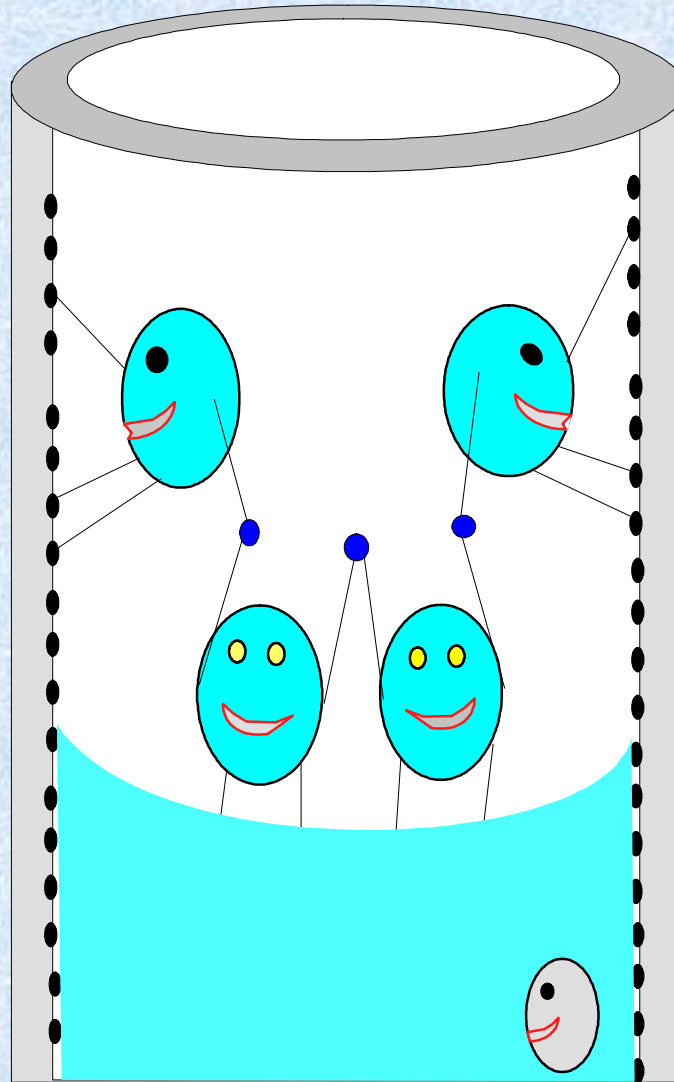
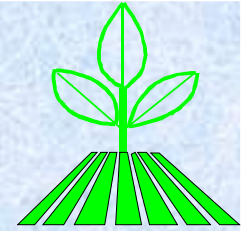
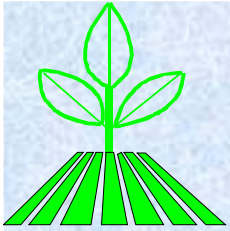
מים נימיים

חלקיקי קרקע

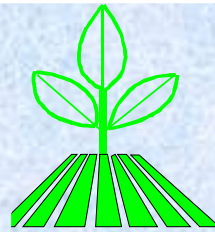
תופעת הנימיות

After Plaster J. E., 1985. Soil science and management. Delmar publishing inc.

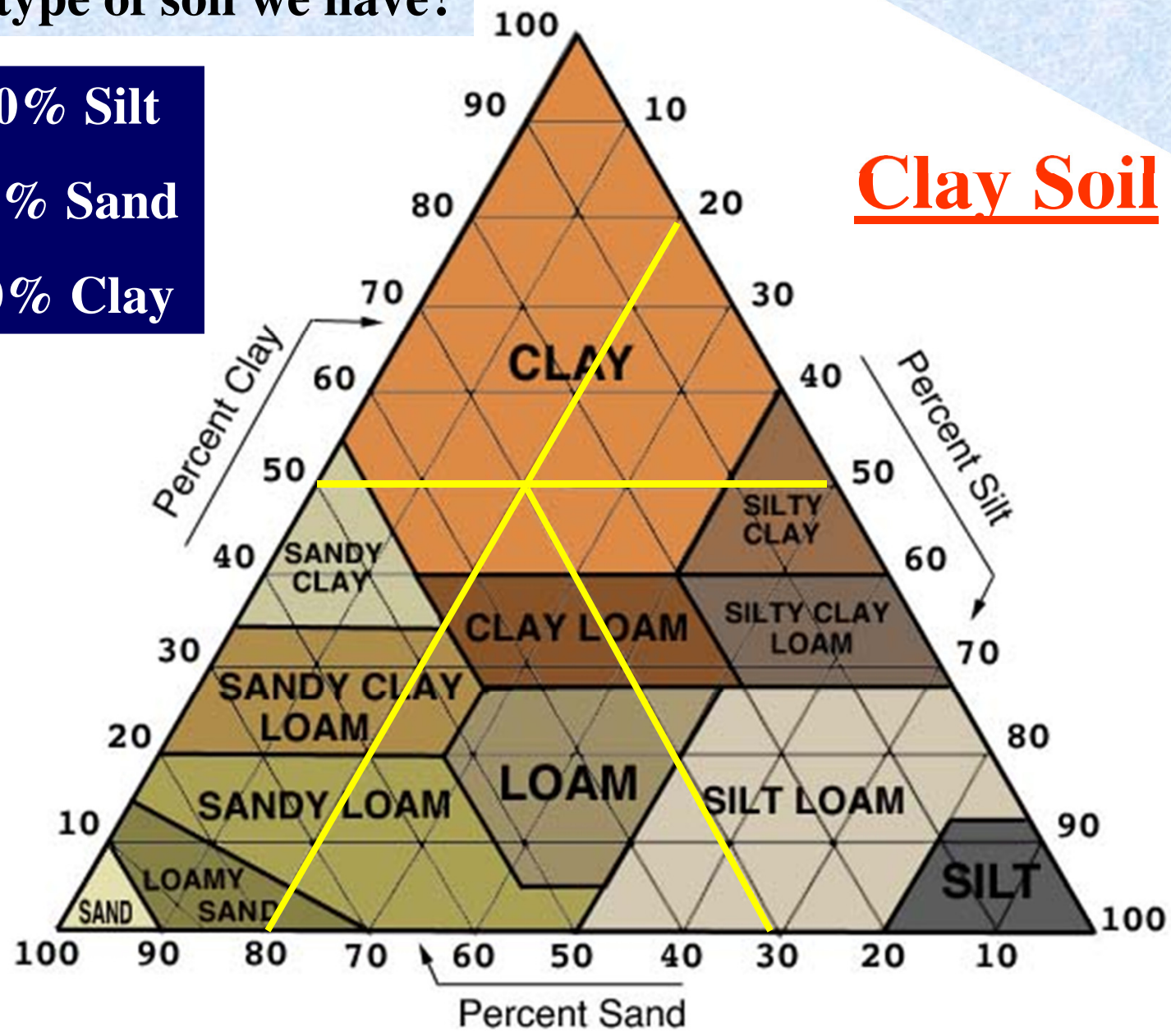
S. Kramer 1998

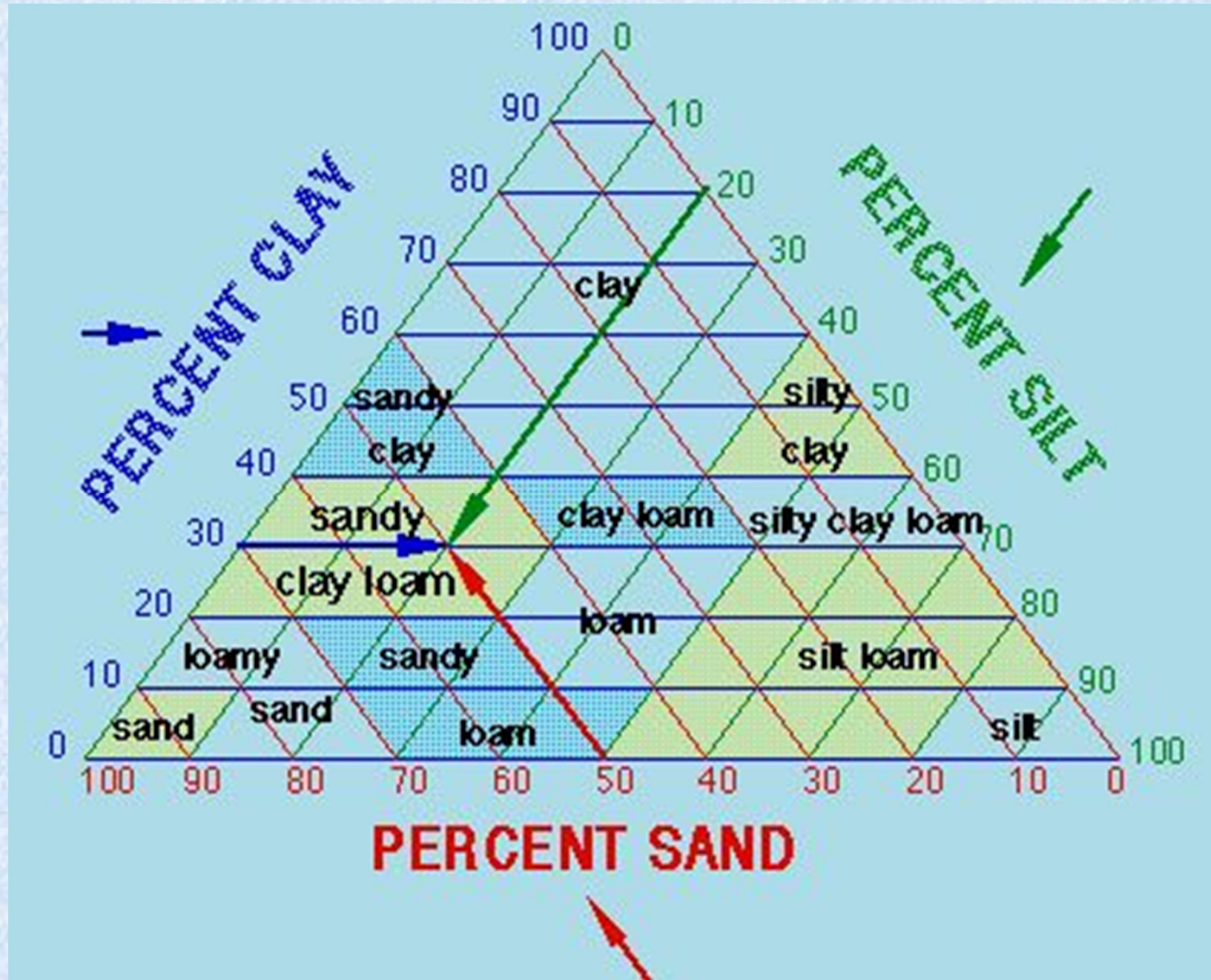
What type of soil we have?

20% Silt
30% Sand
50% Clay

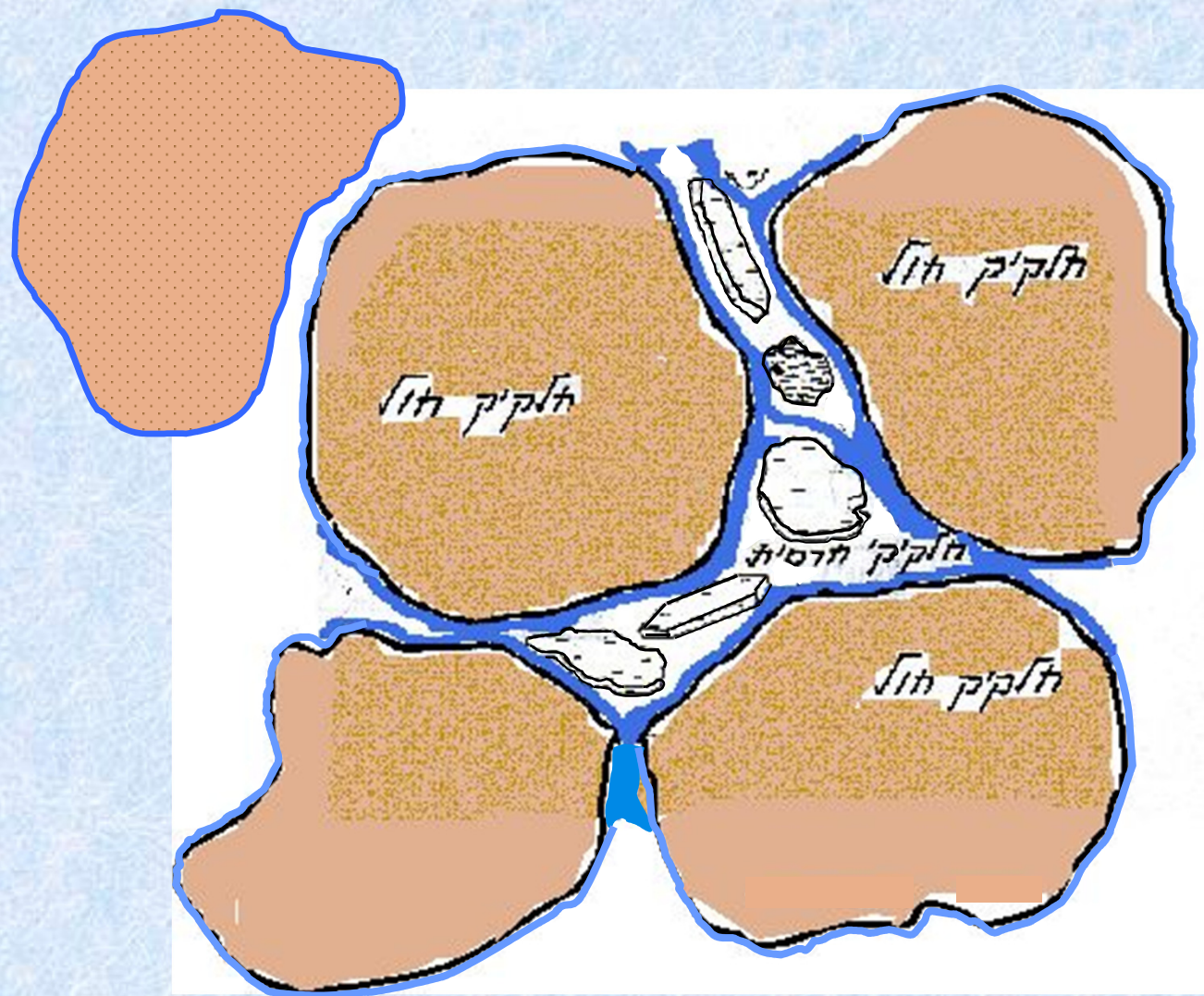
Clay Soil

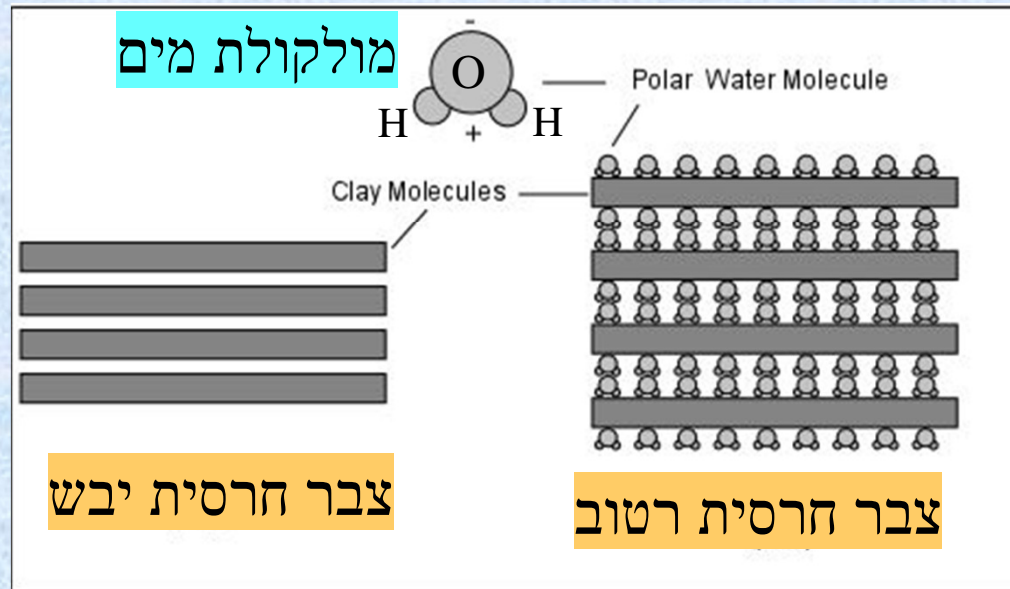
Soil Triangle

גרגרי חול וביניהם צברי חרסית

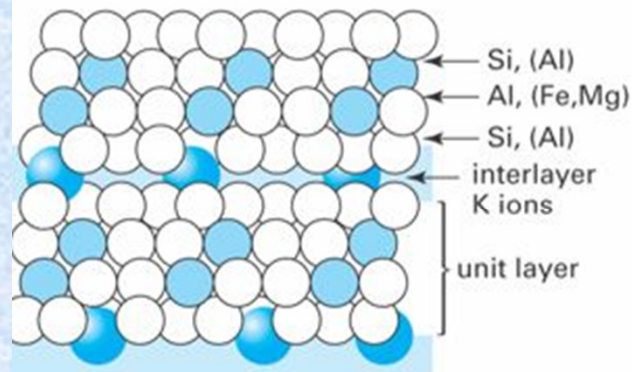

מינרלי חרסית – תכונות תפיחה וספיחה

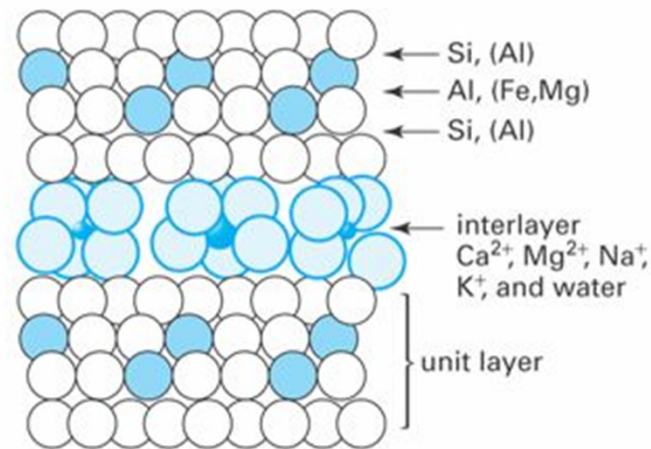

D) LATTICE EXPANSION

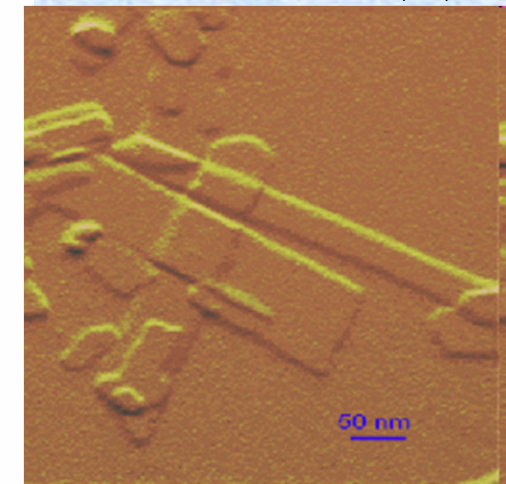
2:1 NONEXPANDING LATTICE—
MICA or ILLITE

EXPANDED LATTICE—
WET SMECTITE OR VERMICULITE

חלקיקי חרסית מונטמורילוניט

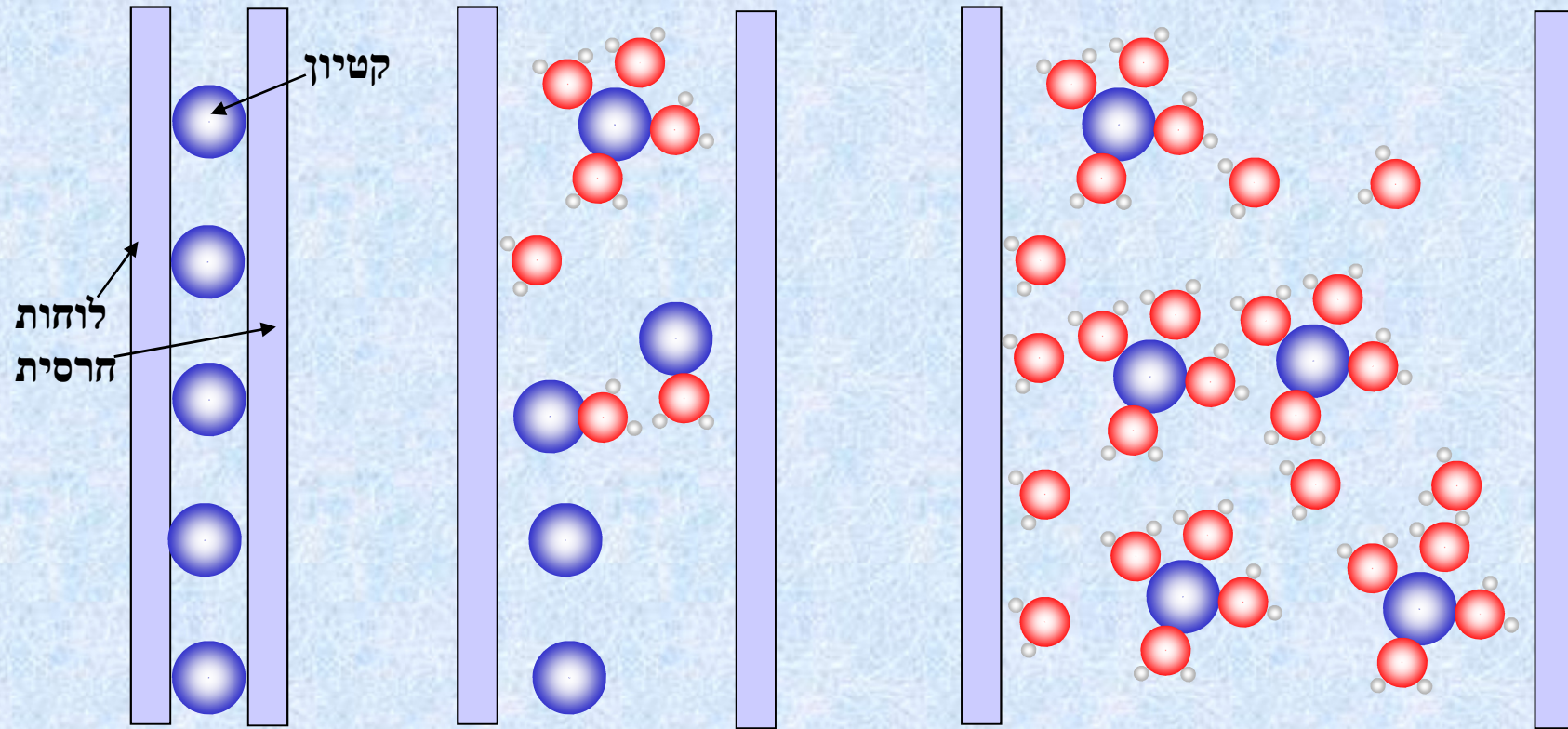

צילום במיקרוסקופ אלקטרוני

חלקיקי חרסית תופחים עם הרטבה

רדיוס יון הנתרן Na^+ : 0.095 nm

רדיוס היון הממזים: 0.358 nm

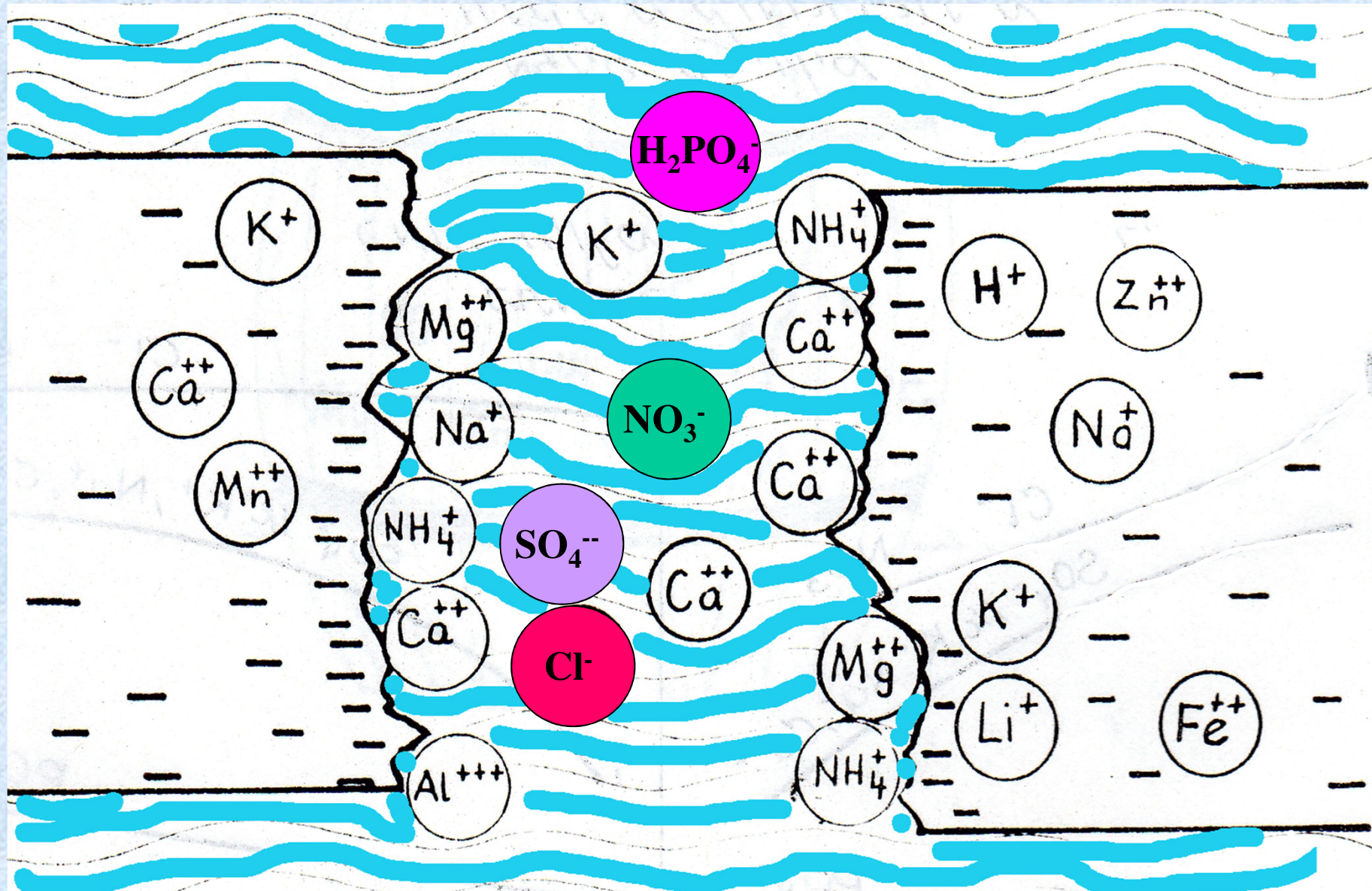

מצב יבש

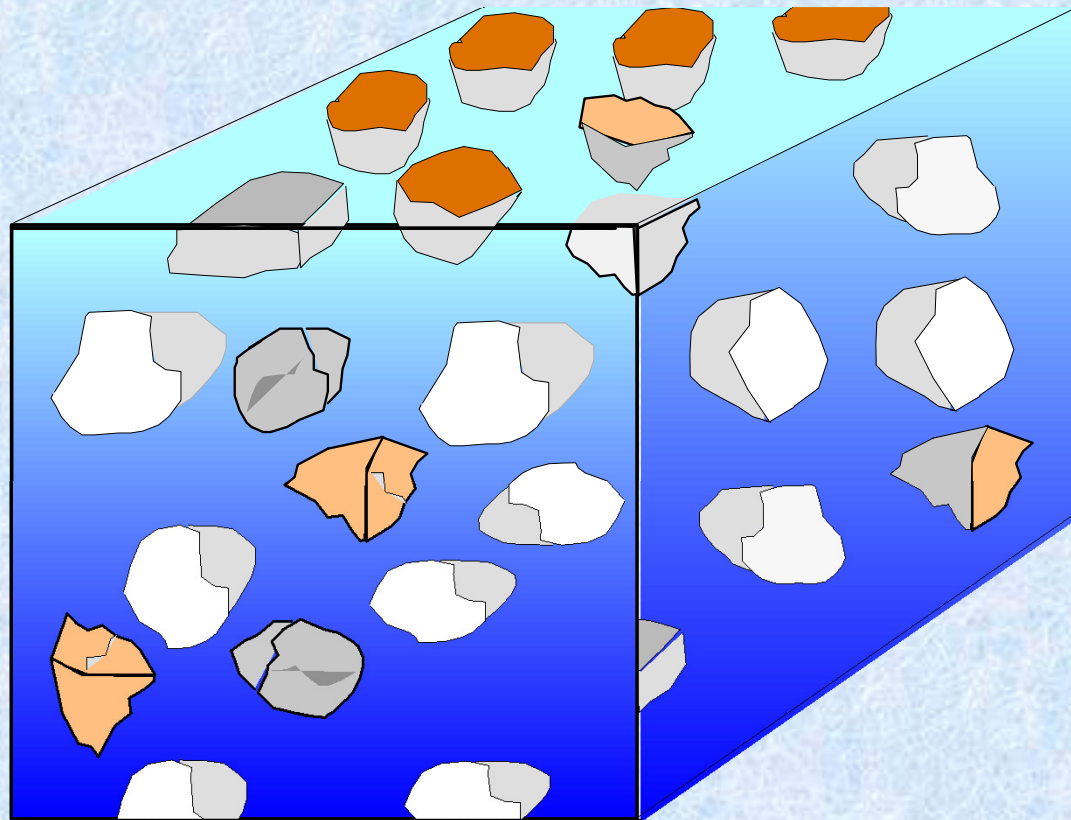
מולקולות המים חודרות אל
בין לוחות החרסית

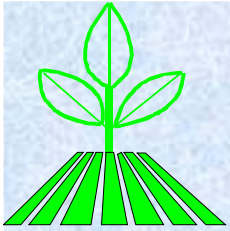
הקטיונים ממזימים לגמרי ומרחיבים
את המרחק בין לוחות החרסית

ספיחה של קטיונים – מטענים חיוביים לשטח הפנים

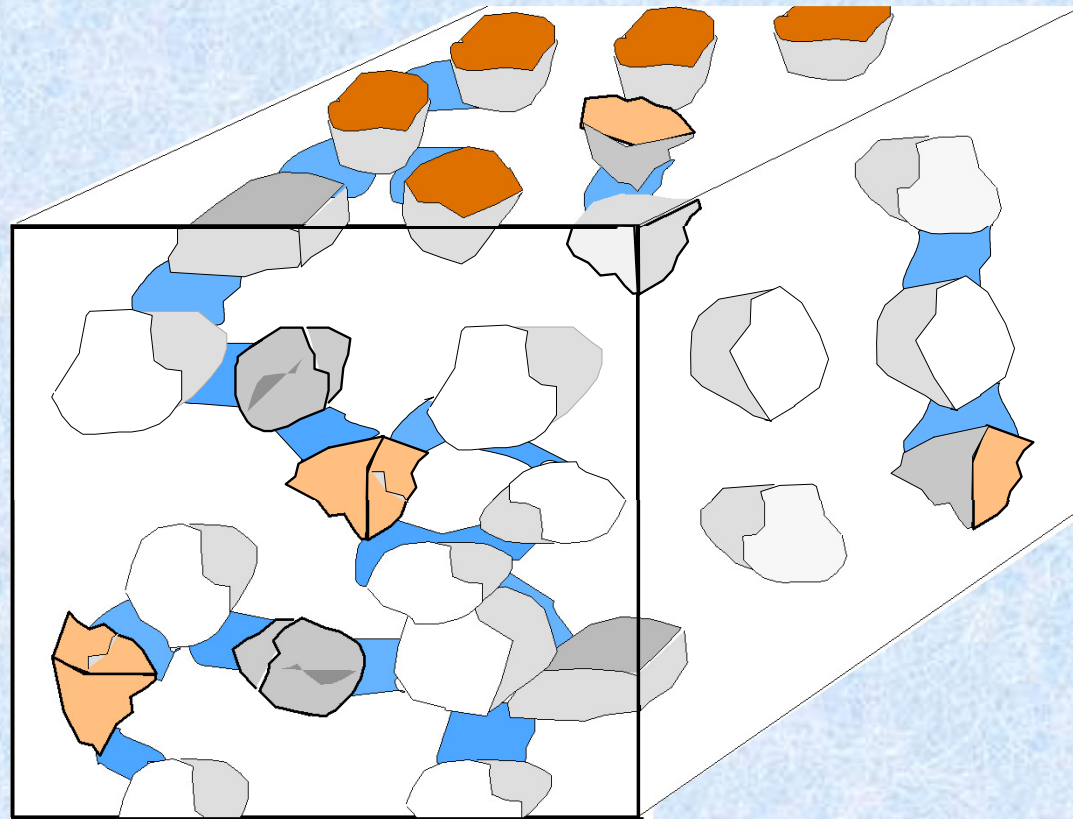
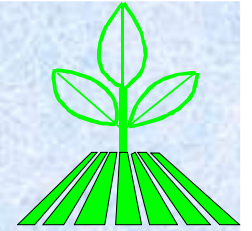

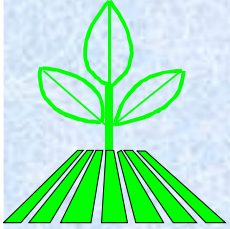
קרקע רוויה

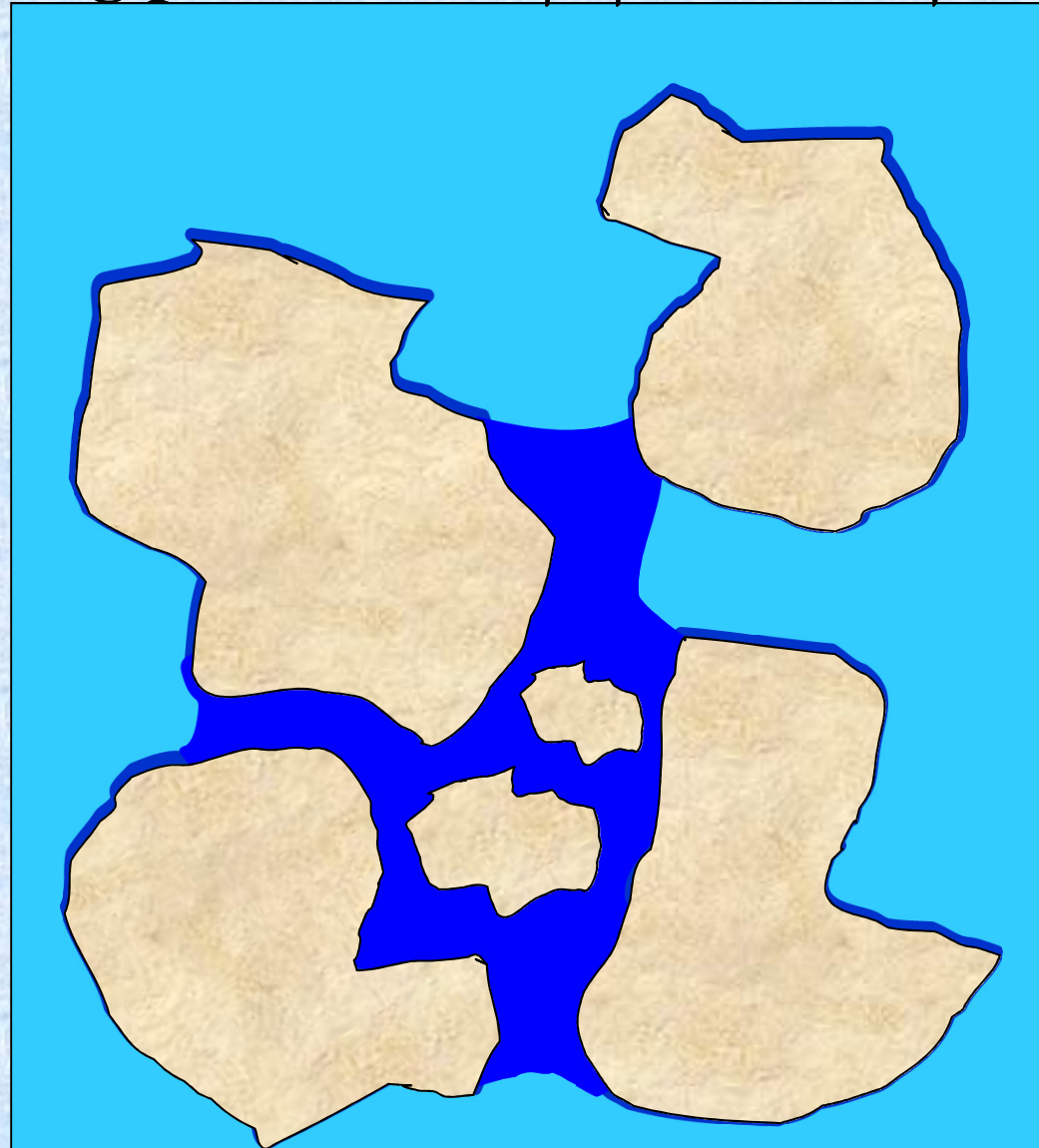
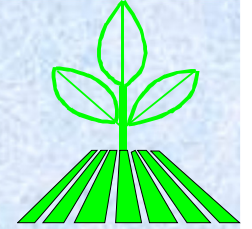
קרקע לאחר התנקזות המים

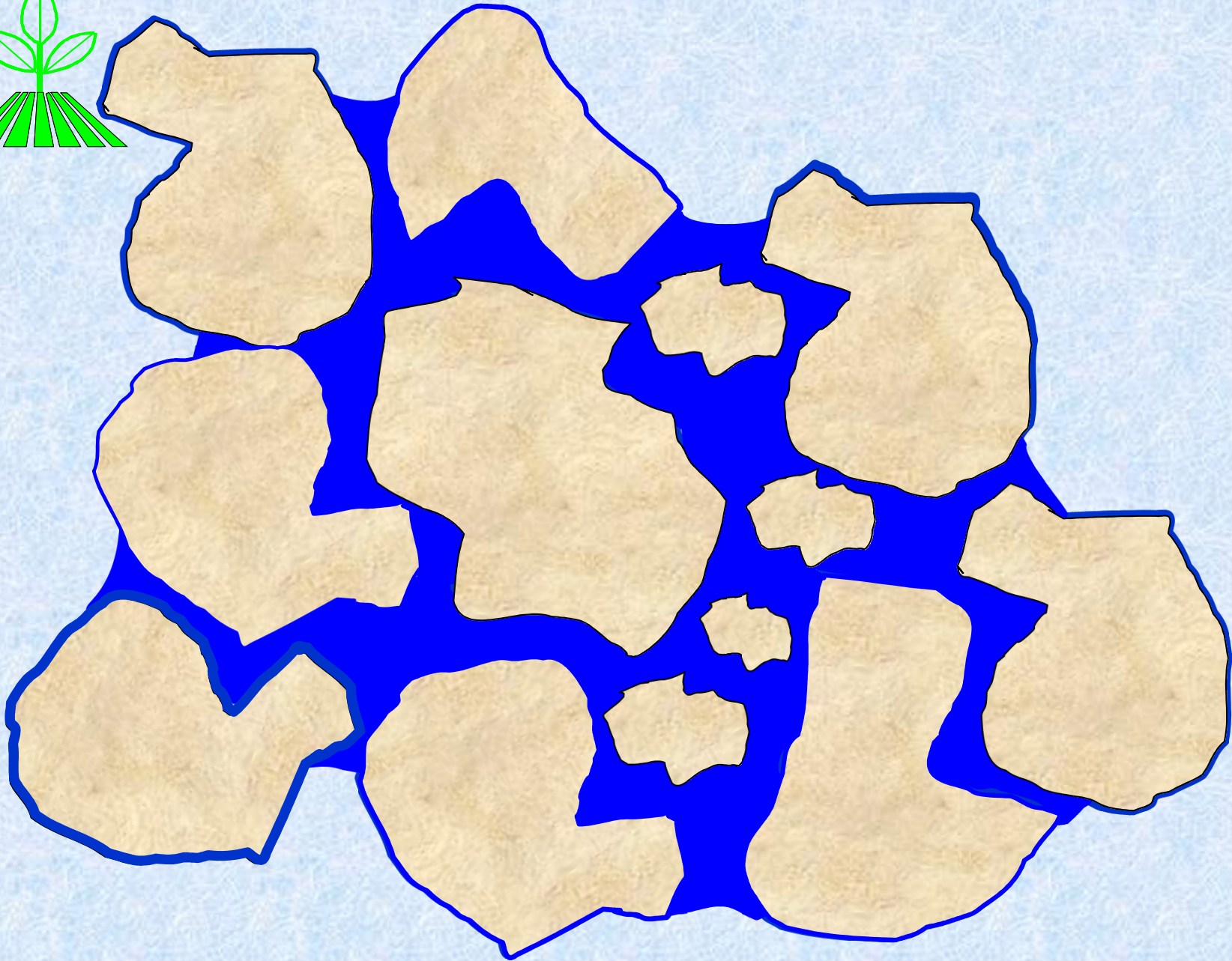
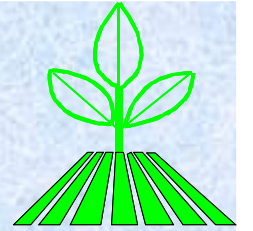
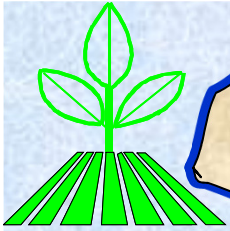

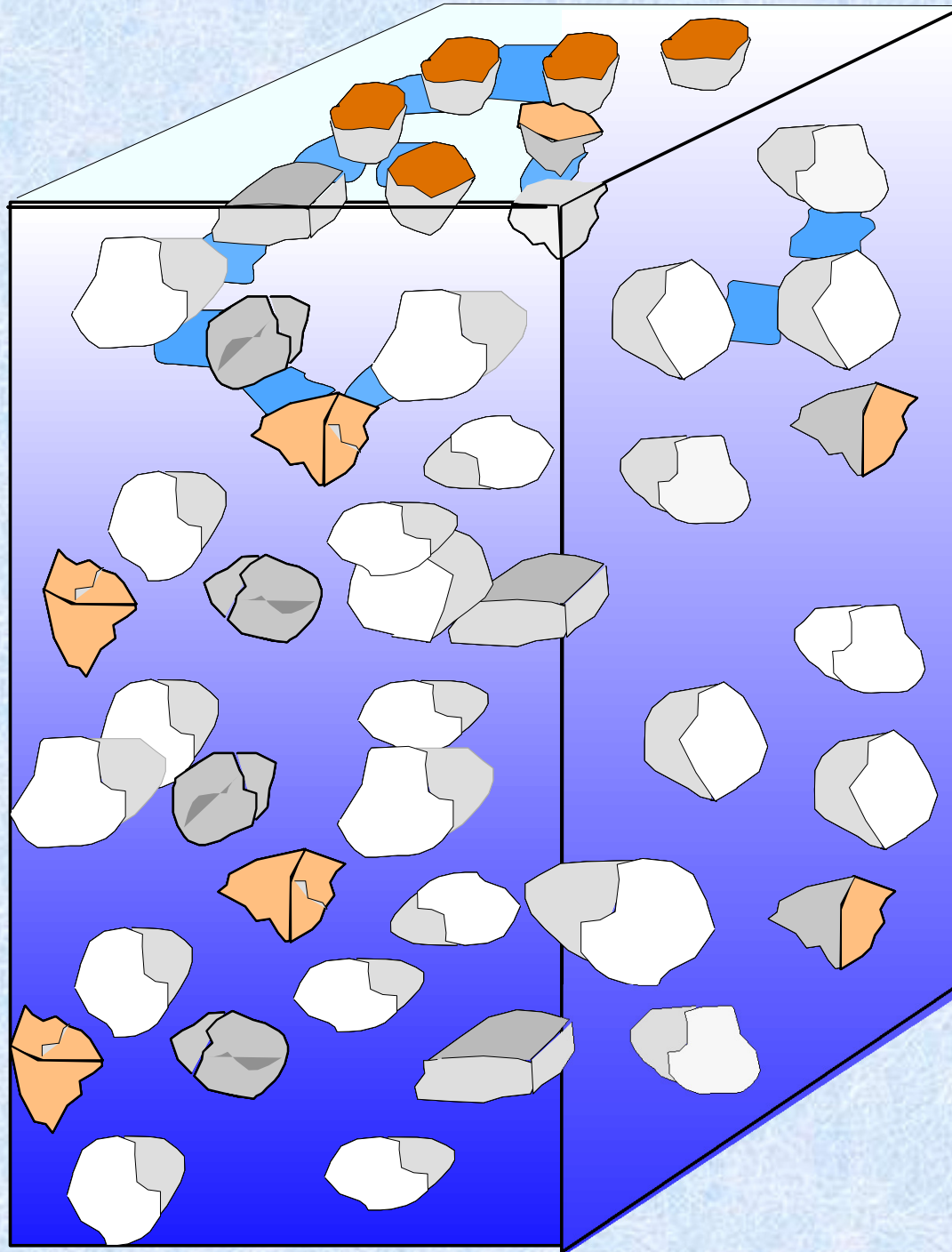
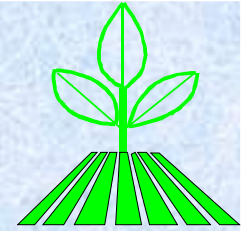
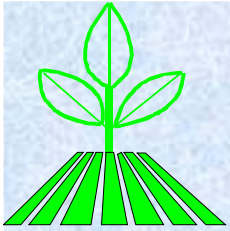

Wetting process

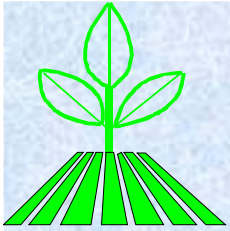
תהליך הרטבת הקרקע

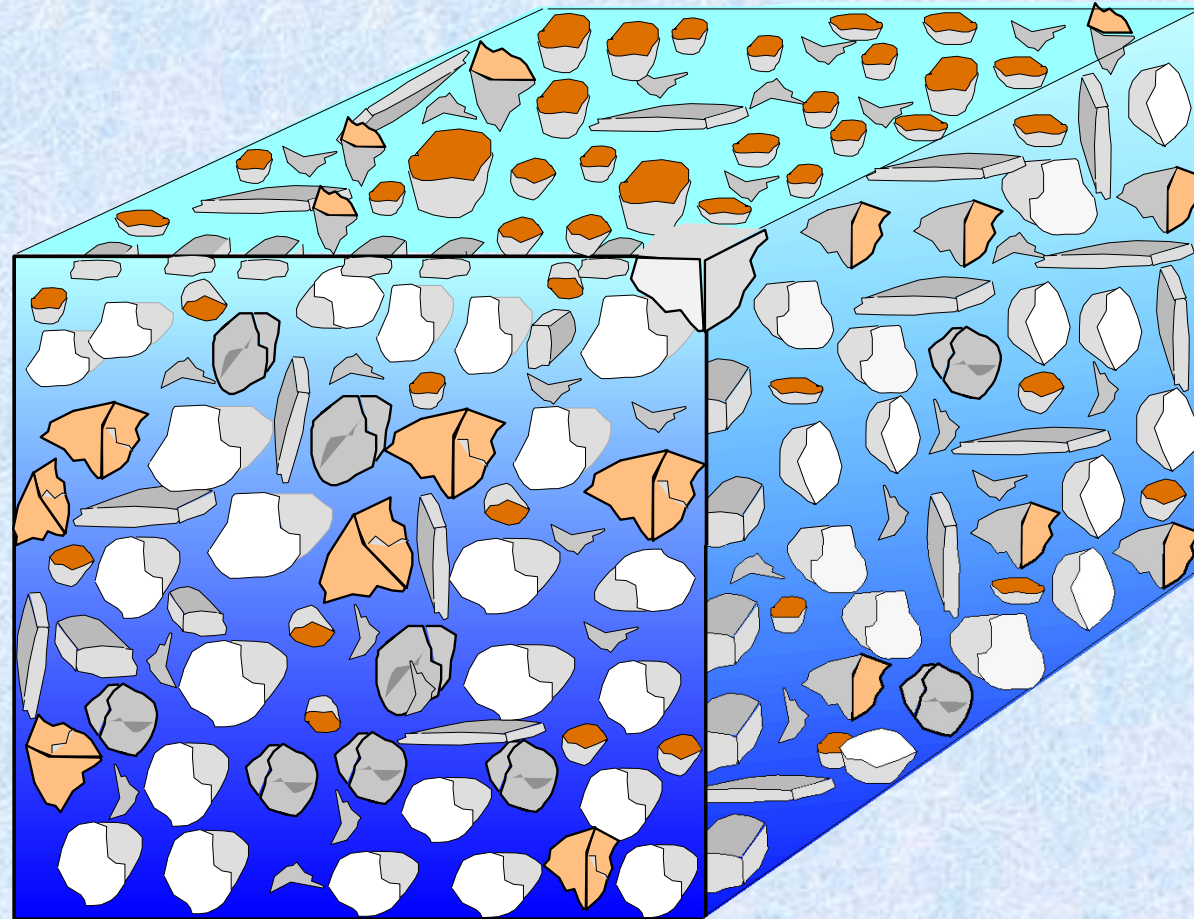
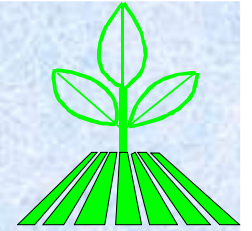

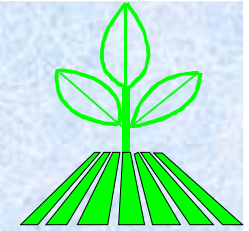
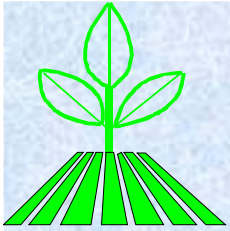

משמעות רציפות
הקשר בין גופי המים

קרקע חרסיתית בתהליך התנקזות

חיובי +

מים מאחורי פני הקרקע

פוטנציאל מים

לחות גבוהה

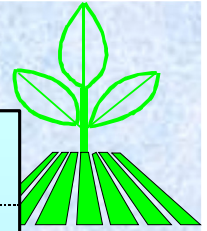
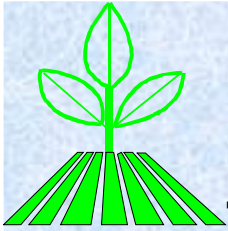
100%
R.H.

מים חופשיים
בפני השטח

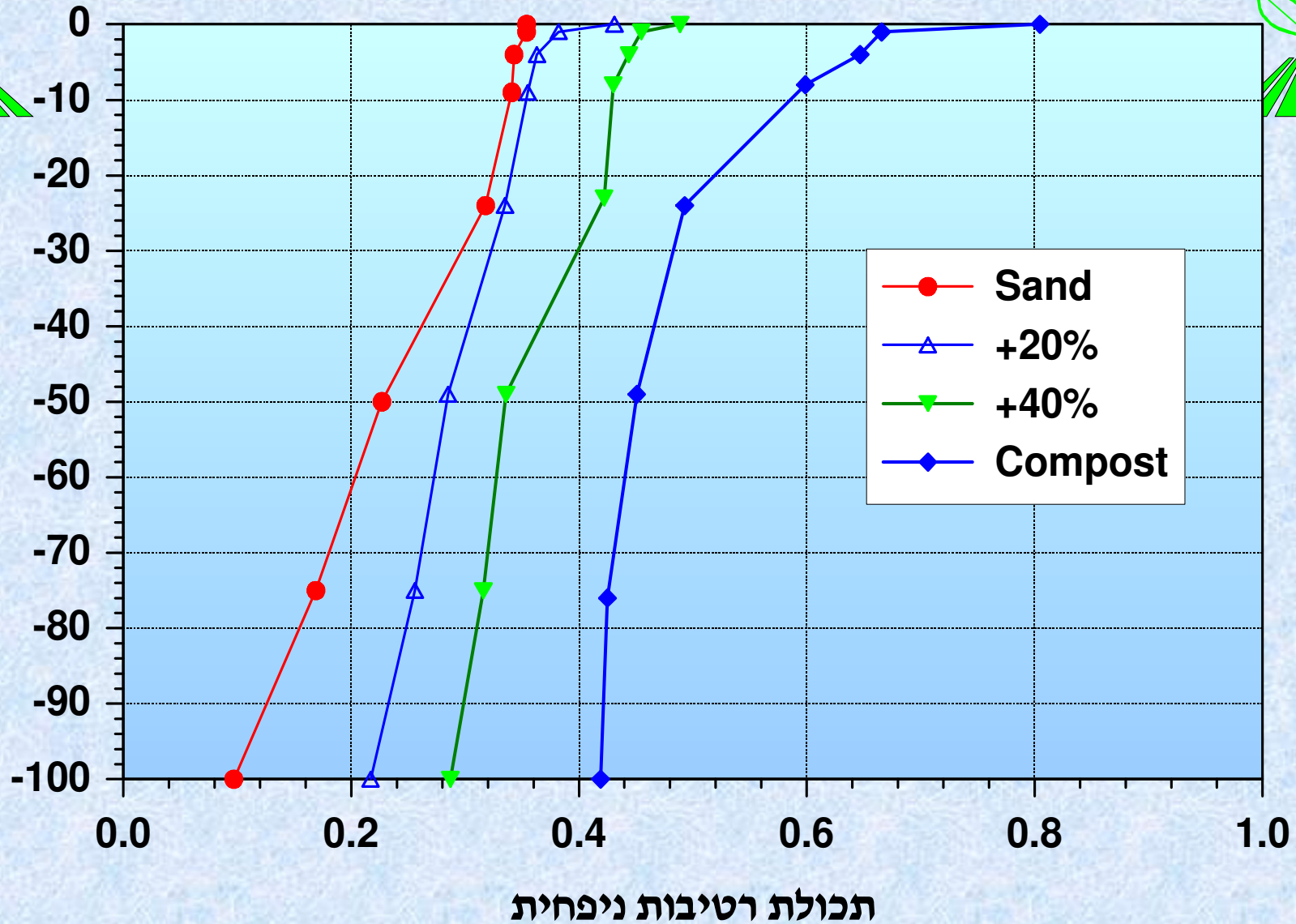
שלילי -

לחות נמוכה
מים מתחת לפני הקרקע

קרקע יבשה
ריכוז מלחים גבוה

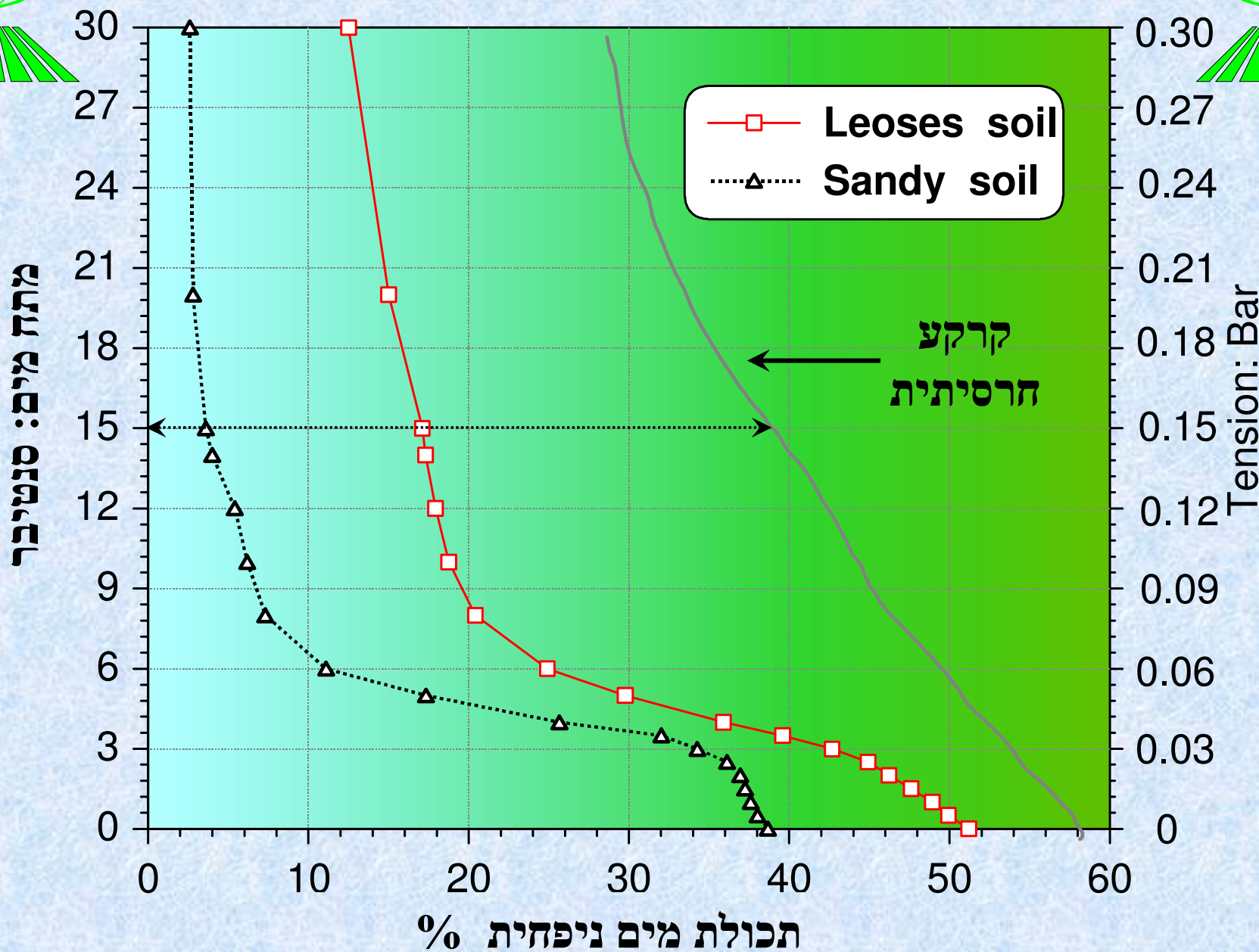
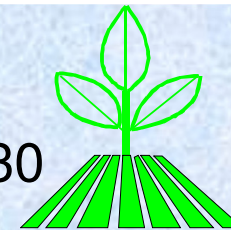
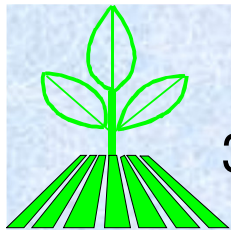

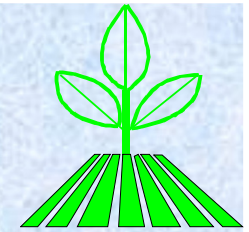
מתח יניקה (ס"מ מ"מ)

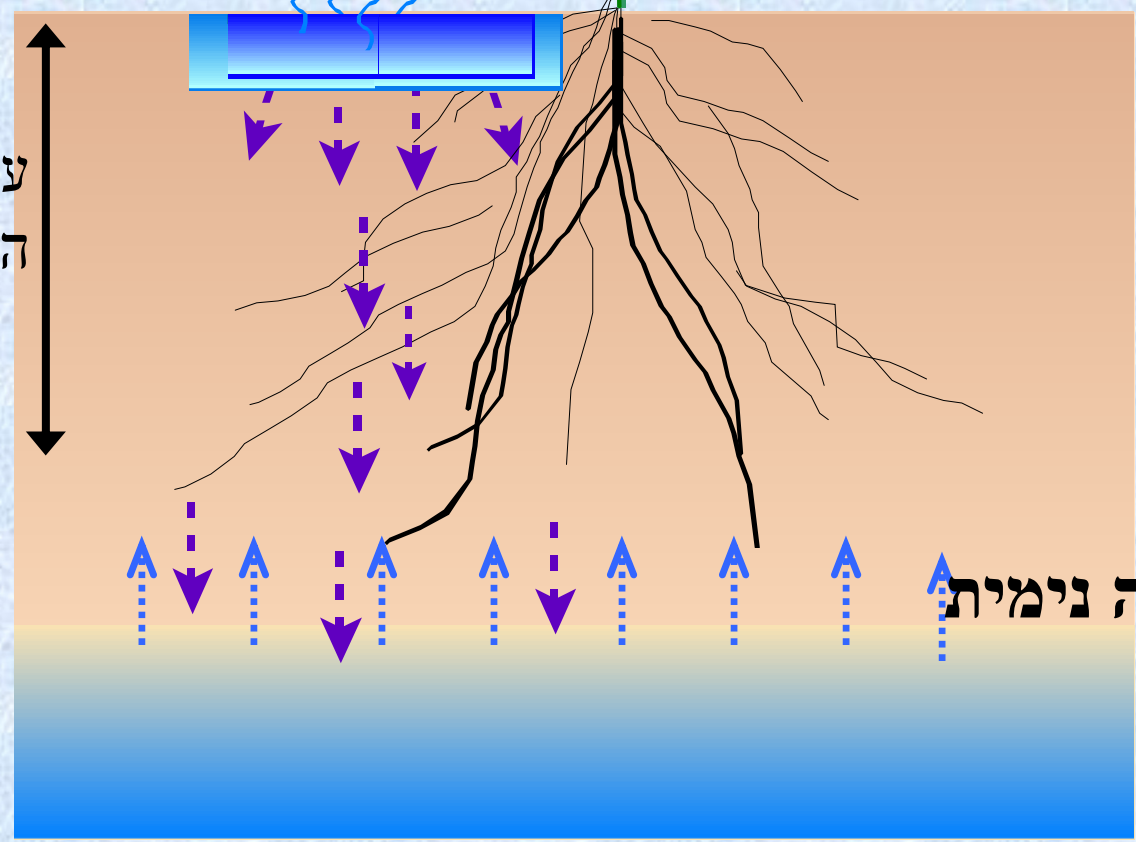
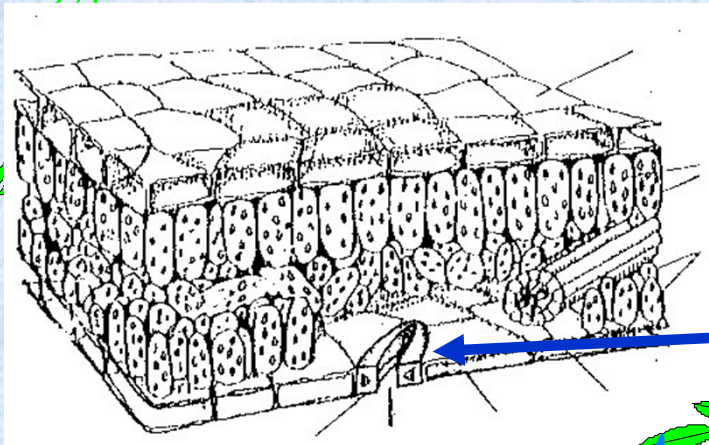
איפיון פיזיקלי של מספר מצעים מינרליים ותערובותיהם עם קומפוסט. פרופ' יונה חן, גוטסמן אריאן.
תש"ן 1989, הפקולטה לחקלאות, רחובות.

עקומים אופייניים של תאחיזת מים בקרקעות שונות

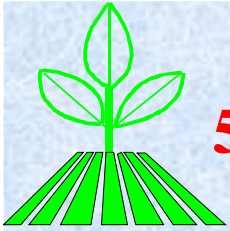

דיות

עומק בית השורשים

עליה נימית

אוויר יבש - 500 bar

זרם הדיות (טרנספירציה)

עלים - 15 bar

שרשים -

3 bar

מליחות:

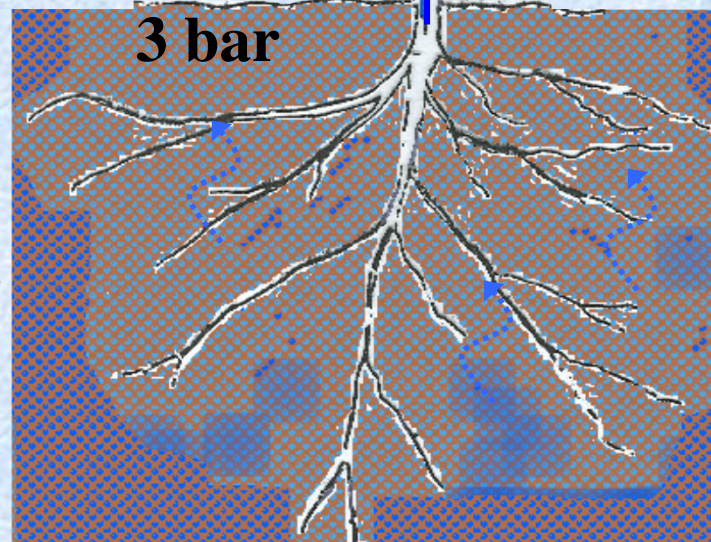
$1 \text{ dsm/m} = -0.36 \text{ bar}$

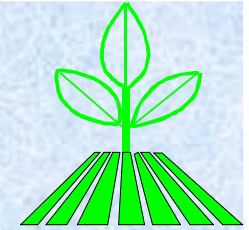
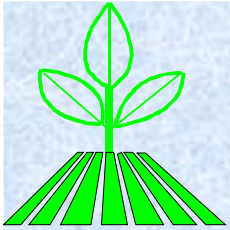
קרקע מושקית

היטב - 0.3 bar

קרקע רוויה -

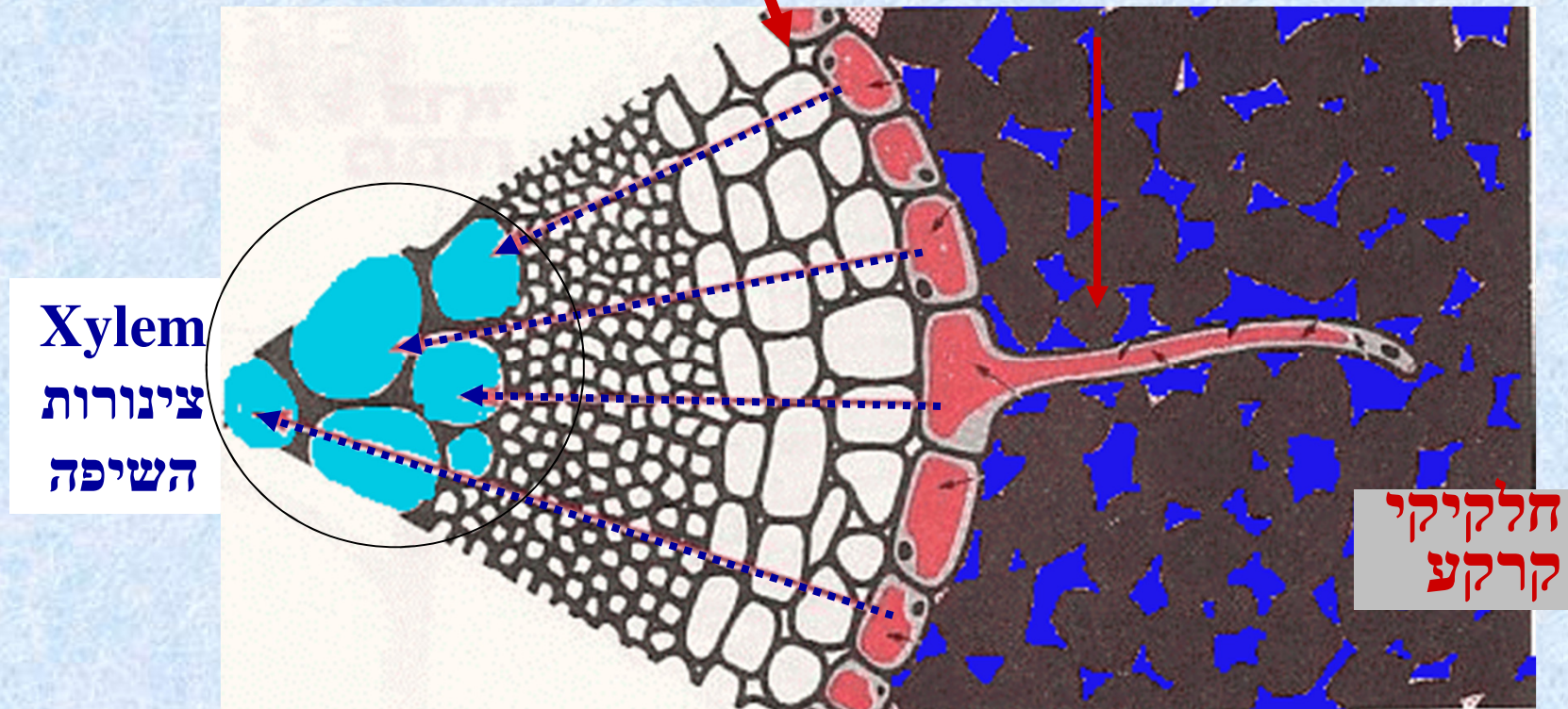
0 bar

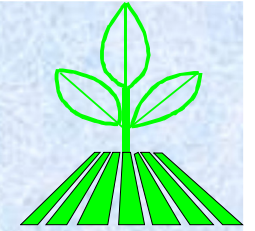
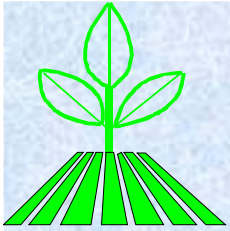

תאי אפידרמיס

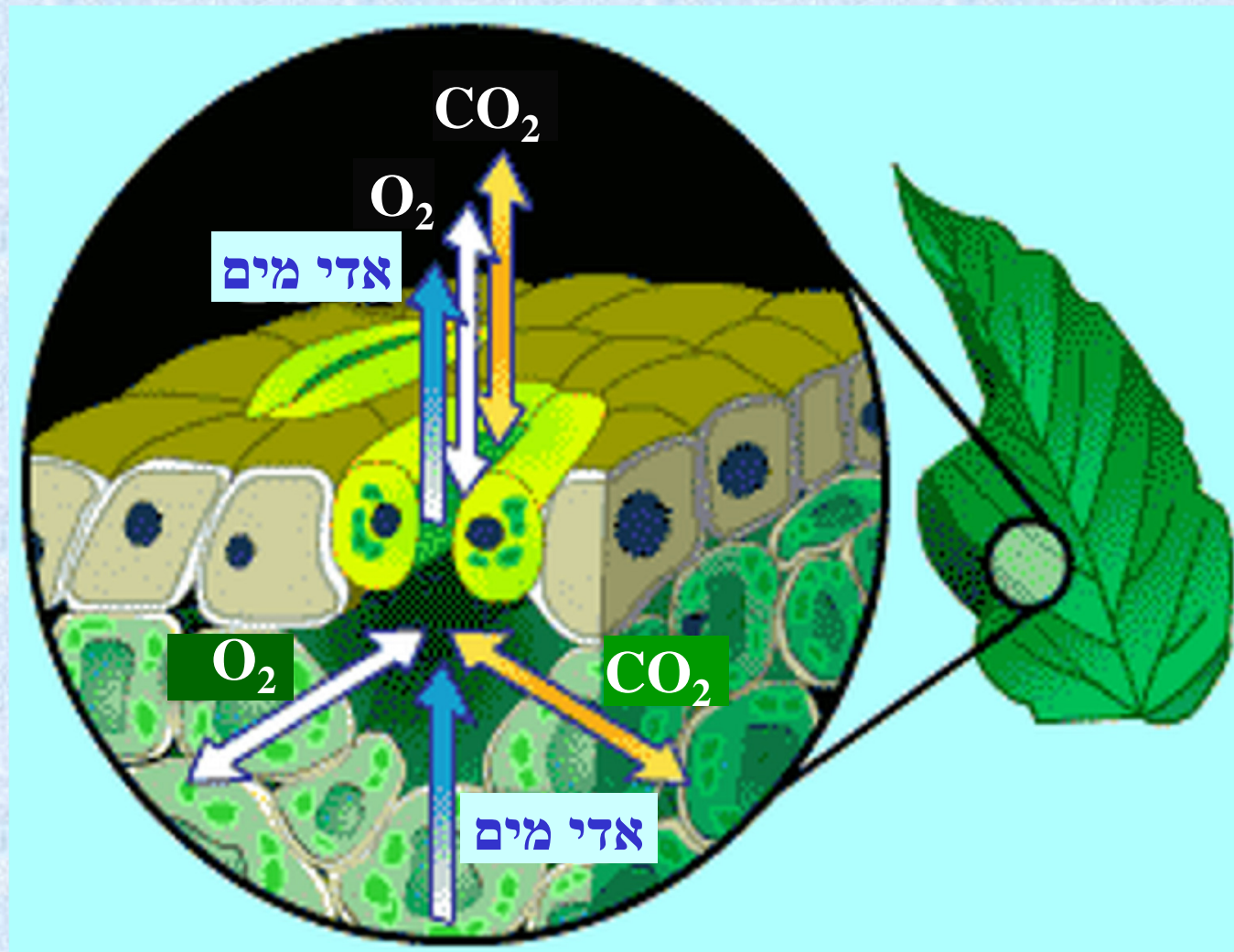
נימת השרש

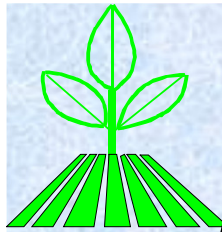
מים עוברים על ידי פעפוע (אוסמוזה) מהקרקע לנימת השרש
ומשם לצינורות השיפה (קסילם)

חילוף גאזים דרך הפיונית

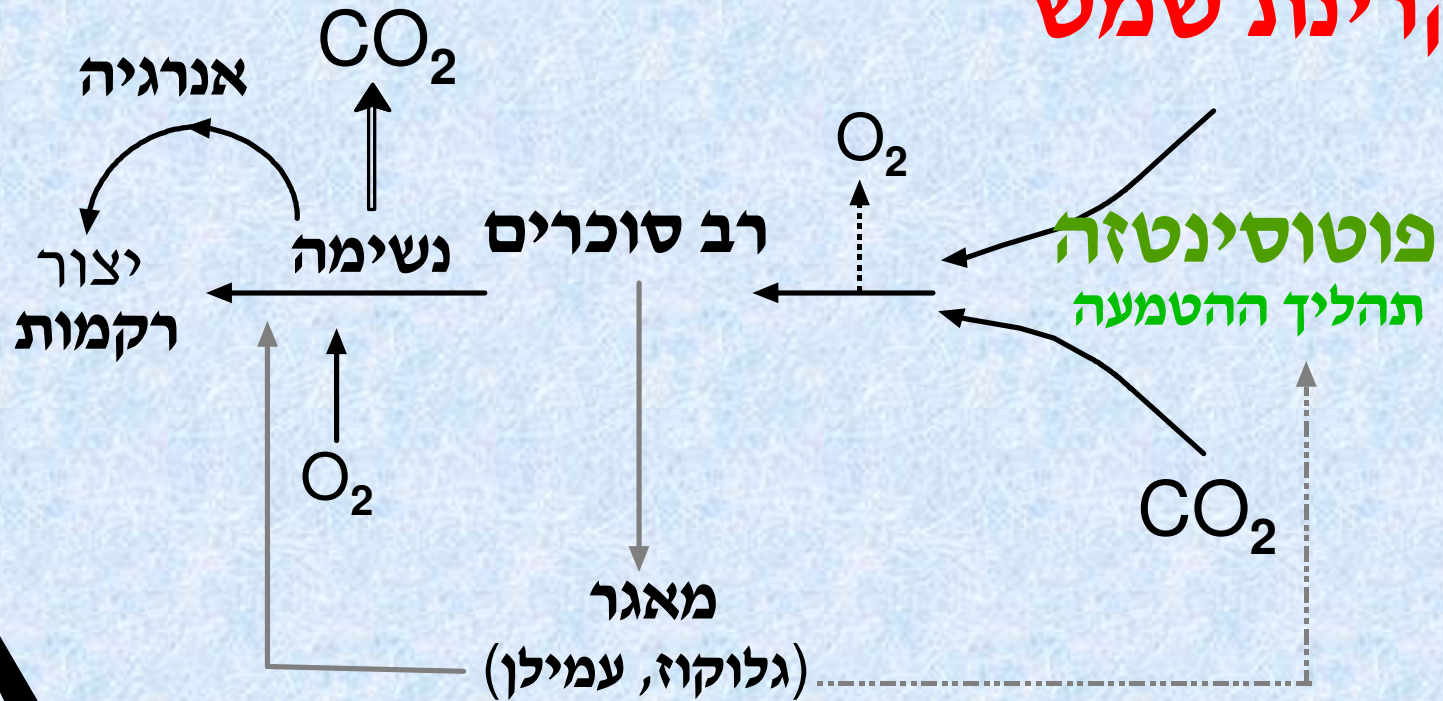

תאור סכמתי של קיבוע CO₂ לתרכבות מבניות בצמח

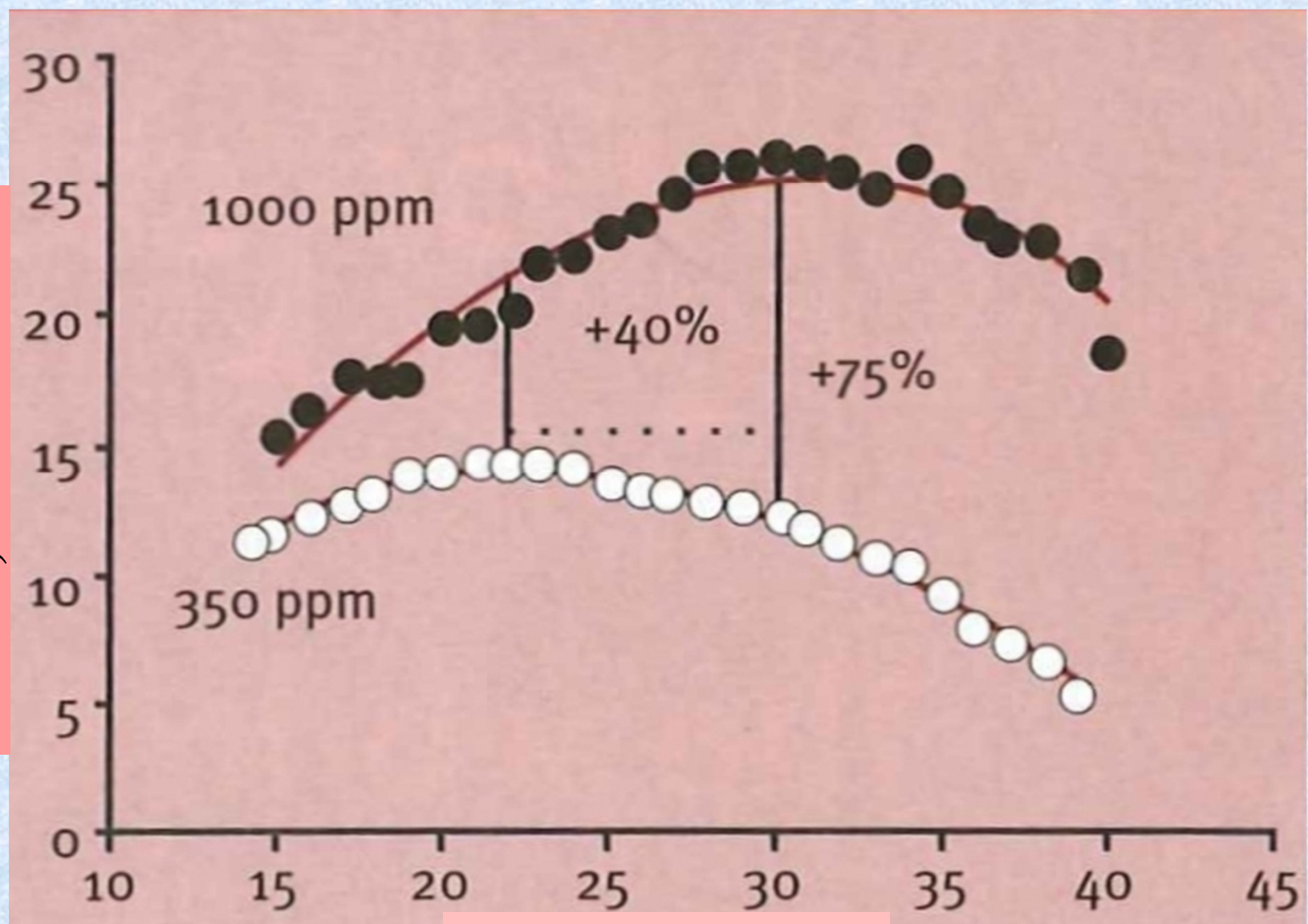
קרינת שמש

חלקי הצמח
נוף
פירות
שרשים

הקשרים בין תהליך ההטמעה, הטמפרטורה וריכוז ה-CO2 באוויר

הטמעה, $\text{mmol m}^{-2} \text{s}^{-1}$

Temperature °C

After: Peter van Weel, PPO greenhouse horticulture, Wageningen, the Netherlands